

S:ta Katharinastiftelsen lever ur hand i mun – Nu har vi frist till i sommar

Erna Möller, ordförande i
S:ta Katharinastiftelsen.

Margit Sahlins skapelse S:ta Katharinastiftelsen har i 63 år varit ett forum för öppna samtal, tvärtänkande samtal över alla åsiktsgränser, där man får tala till punkt, där allt kan sägas.

Stiftelsens framtid är hotad, då bidragen från i sommar inte längre täcker personalkostnaden för sammanlagt 1,75 procenters tjänst: Direktör, husmor och programsekreterare.

Tomas Tranströmer, justitierådet Göran Lambertz, biskop Åke Bonnier är några av dem som stödjer S:ta Katharinastiftelsen. Du kan också göra det, genom att gå med i 100 x 1000. Om tusen personer ger hundra kronor i månaden får stiftelsen årligen en miljon kronor, ett fullt realistiskt mål enligt Agneta Pleijel och Mats Svefors i stiftelsens styrelse.

S:ta Katharinastiftelsen är ett forum där frågorna är viktigare än svaren, och där man formulerar sig tillsammans, framhåller stiftelsens ordförande Erna Möller och dess direktör Michael Bjerkhagen, som båda kände Margit Sahlin och på olika sätt har deltagit i verksamheten sedan decennier.

Läs vad Erna och Michael berättar på s 3

Så tycker KviSk-medlemmar om ärkebiskopsvalet

Kerstin Bergman,
Linköping. Kontaktperson för Linköpings stiftsgrupp, tidigare ordförande i KviSk, pensionerad lärare i klassiska språk, ledamot i domkapitlet i Linköpings stift.

– Jag visste för flera år sedan att Antje Jackelén skulle bli ärkebiskop, och jag röstade på henne i domkapitlet. Det var roligt att det nu var så många som tyckte samma sak!

– Det gläder mig att skrällen för intellektuella starka kvinnor verkar vara borta. Eller ska man se det tvärtom? Att det är tragiskt att kvinnoskrällen finns kvar i så hög grad, att så många som 44 procent inte röstade på Jackelén.

– Jag ville ha Antje Jackelén för hennes kompetens, och för att hon problematiserar och försöker hitta ett språk för en modern tro.

Fler kommentarer

s 4

DEBATT:

Att våga öppna hjärtat för det fantastiska budskapet om kärlek och försoning.

s 2

KviSks årsmöte

äger som vanligt rum under Våreld

Stadgeenlig kallelse till årsmöte 2014 s 2

Kvinnans väg till ärkebiskopsstolen

1947 Sveriges kyrkliga kvinnoråd bildades

1948 Kyrkornas världsråd bildades och beslutade verka för full jämställdhet mellan män och kvinnor i kyrkan.

1949 tillsattes kommissionen Kvinnors liv och arbete i kyrkan.

1958 Ett extrainsatt kyrkomöte öppnade prästämbetet för kvinnor.

1960 prästviges de tre första kvinnorna i Svenska kyrkan: Margit Sahlin, Elisabeth Djurle och Ingrid Persson.

1997 Sverige fick sin första kvinnliga biskop, Christina Odenberg i Lunds stift.

2013 Antje Jackelén vald till ärkebiskop. Hon tillträder den 15 juni 2014.

Grattis Antje, grattis kvinnor!

Det tog 66 år från det att Margit Sahlin 1947 tog initiativ till Kyrkliga kvinnorådet, senare Sveriges kyrkliga kvinnoråd, tills den första kvinnan valdes till ärkebiskop.

Antje Jackelén, nu biskop i Lund, har sju månader på sig att vänja sig efter det omtumlande resultatet. Den 15 juni nästa år tillträder hon som ledare för Svenska kyrkan.

Grattis Antje! säger Kvinnoglöd.

Ordförande Hilda Lind välkomnar Antje i krönikan s 2

Antje Jackelén Foto: Magnus Aronson/KON

Antje Jackelén – ett historiskt val

Nya ärkebiskopen står inför utmaningar

Svenska kyrkan har valt ny ärkebiskop. Det var ett historiskt val. Biskopen i Lunds stift, Antje Jackelén, valdes som vår kyrkas första kvinnliga ärkebiskop. Därtill fick hon brett stöd och valet var klart redan i första omgången. Kvinnor

det kommer att innebära för kyrka och samhälle med henne som ärkebiskop.

Utmaningarna är många. Debatten som tog fart omedelbart efter hearingen av ärkebiskopskandidaterna visar att frågorna om kristen tro är fullt närvaran-

statiska riskerar att döda tron. Just nu är Kvinnor i Svenska kyrkan med i några olika processer där vi får bidra till samtalet om kristen tro i vår tid.

Vi är remissinstans när det gäller förslag till ny kyrkohandbok för Svenska kyrkan. Det handlar främst om våra gudstjänstordningar. Vi ska precis se på ett manus för en samtalsbok om livsnära frågor med titeln *Livets fram- och baksida*. Och vi börjar planera för ett större projekt om kvinnors arbete med teologi och kristen tro.

Så biskop Antje, du finns i våra hjärtan. Och vi vill bidra med erfarenheter, kunskap och utmaningar i den kyrka du ska leda som ärkebiskop.

Hilda Lind
Ordförande i KviSk

Krönika

i Svenska kyrkan gläder sig åt att vår kyrka kommer att ledas av en kvinna som är utomordentligt väl skickad för uppgiften.

Biskop Antje är en god teolog, väl rotad i vår evangelisk-lutherska tradition. Hon har lång erfarenhet av att stå i fronten som stiftsbiskop, en av kyrkans ledare. De nya sociala medierna är hon inte främmande för, tvärtom. Via twitter och Youtube kan man följa henne. Det blir spännande och intressant att se vad

de, inte minst i media. Både frågor och svar, och debatten om just frågorna och svaren, visar att vi har alla skäl att prata och skriva om tro och trostolkning.

Kvinnor om kristen tro

Vi behöver lyssna till olika erfarenheter, hur de kan leda till fördjupad tro eller ibland drar iväg bort från både barnatro och traditionella uttryck för kristen tro. Erfarenheter utmanar alltid uttrycken för tro och beaktelse. Formuleringar, bilder, metaforer som stelnar och blir

Att nå moderna människor

I septembernumret av Kvinnoglöd (nr 3/2013) skriver Marianne Wasend om biskop John Shelby Spongs bok *En ny kristendom för en ny värld*. Hon säger sig ha blivit så glad när hon läste boken. Och jag blev så glad när jag läste hennes artikel! Äntligen någon som inte genast blev provocerad utan i stället lugnt förmådde se det väsentliga i bokens innehåll. Marianne önskar öppna en debatt om dessa frågor. Jag deltar gärna.

Att rensa gammalt bråte

Spong siktar djupt in i kristendomens kärna, och då måste han först rensa bort en del bråte som under århundraden har samlats kring denna kärna. Rensningsarbetet – som Marianne föredömligt beskriver – känns särskilt skrämmande för dem som ser den samlade traditionen som central i trosfrågor. Spong har utsatts för spott och spe och till och med hotats till livet.

För Spong är Gud tillvarons yttersta grund, *the ground of all being*, vilket är

ett mysterium, men vilket varje generation bör gestalta enligt sin tids begreppsvärld. Att använda begrepp och beskrivningar som var gängse för länge sedan, hindrar ofta moderna människor att ens lyssna på vad kristenheten egentligen "går ut på".

Debatt

Själv ser jag Spongs sätt att beskriva kristendomen som ett fint sätt att nå ut till moderna mer eller mindre sekulära människor. För alla som är vana vid tanken att det i oss och i universum finns fenomen som vi inte förstår – mörk materia, kvantvärld, etcetera – är det inte omöjligt att tänka sig att det finns ännu djupare nivåer i tillvaron. Och då vågar vi öppna hjärtat för det fantastiska budskapet om kärlek, försoning och frid som ligger där allra djupast.

Inkeri Barenthin, medlem i KviSSSt
Stockholms stiftsgrupp

Kallelse

till årsmöte för Kvinnor i Svenska kyrkan den 10 maj 2014 kl 14 på Stiftsgården i Skellefteå, Luleå stift.

Alla medlemmar har rätt att närvara vid årsmötet. Rösträtt har de representanter som utses av respektive stiftsgrupp enligt § 3 i stadgarna.

Motioner kan väckas av enskild medlem eller av stiftsgrupp och ska ha inkommit till Hilda Lind, ordförande, senast den 10 mars 2014.

Förslag till dagordning och övriga handlingar skickas till representanter och övriga anmälda senast tre veckor före årsmötet.

Årsmötet äger rum i anslutning till konferensen Våreld. Program med uppgifter om anmälningsstid med mera kommer med Kvinnoglöd nr 1 2014.

För styrelsen
Hilda Lind
Ordförande

Kvinnoglöd nr 4/2013 Årgång 3. **Kvinnoglöd** är ett nyhetsbrev från Kvinnor i Svenska kyrkan KviSk och publiceras 4 ggr/år på hemsidan www.kvinnorisvenskakyrkan.se. Nyhetsbrevet trycks även på miljövänligt papper hos Rolands offset, Linköping.

Deadline för nästa nummer: Den 24 januari 2014

Ansvarig utgivare: Hilda Lind Redaktör: Elisabeth Enger

Redaktionsråd: Gunilla Bäckström, Luleå, Eva Dahrén, Kumla, Bulle Davidsson, Vreta kloster, Margareta Hector, Kungsängen

Redaktionsadress: Elisabeth Enger, Låbyn Hagen 501, 662 91 Åmål. Bidrag kan mejlas till eenger.hagen@gmail.com

S:ta Katharinastiftelsens framtid hotad

Söker nya samarbetspartners

Hur länge kan S:ta Katharinastiftelsen fortsätta sin verksamhet som mötesplats över gränserna för samtal om teologi, livsåskådning och samhällsfrågor, sedan det ekonomiska läget försämrats?

– Det ekonomiska läget är dystert. I några år har vi levt ur hand i mun, vi har ätit av fonderade pengar och hankat oss fram genom testamentariska gåvor och kollekter. Nu har vi en absolut deadline den 1 juli 2014, säger Erna Möller, professor emerita i klinisk immunologi samt stiftelsens ordförande.

Stockholms stift finansierade sedan 1993 en stiftsadjunktstjänst som direktor för S:ta Katharinastiftelsen. Sedan stödet drogs in har stiftelsen levt "ur hand i mun". Mest kostar lokalerna på Sturegatan och lönerna till direktor Michael Bjerkhagen, värdinnan

Annika Åström och programsekreteraren Jan Olov Fors.

Ett led i att se över kostnaderna kan vara att ge upp Sturegatan för något billigare, eventuellt leva en ambulerande tillvaro.

Att sprida det öppna samtalet, genom att göra programmen tillgängliga via webben, radio och teve, vore en väg.

– Att arrangera våra samtal på andra håll än i Stockholm, i Göteborg till exempel, skulle också föra ut våra tankar i landet, säger Erna Möller.

– Det är viktigt att samtal och dialog om svåra frågor kan föras utan att man blir avbruten. Hos oss kan man säga vad som helst, det kan man inte i kyrkan idag.

Elisabeth Enger

Tidigt lärde jag känna Margit Sahlin. Längre följde jag hennes viktiga verksamhet på S:ta Katharinastiftelsen. I god mening överskrider den gränser. Den finner det gemensamma där ingen vågade tro att det fanns något gemensamt.

Jag hoppas innerligen att Katharinastiftelsen kan leva vidare. Låt oss alla göra det vi kan för att det ska bli så. Det är viktigt för många enskilda människor i deras liv och för oss alla gemensamt.

Tomas Tranströmer

Läs hur du kan stödja S:ta Katharinastiftelsen på hemsidan <http://katharinastiftelsen.se>

Samtalsforum med högt i tak

S:ta Katharinastiftelsen grundades 1950 av Margit Sahlin, en av Sveriges första prästvigda kvinnor. Till en början för att erbjuda kyrkans kvinnor ett forum. Efter 1960-talet breddades inriktningen, och stiftelsen erbjuder nu ett forum för teologiska och samhällsinriktade samtal.

Verksamheten låg först på Sparreholms slott i Södermanland, senare Österskär i Uppland. Från 1977 håller man till på Sturegatan 54 i Stockholm.

Ett axplock från höstens program visar bredden: I Måndagsklubben har teologen Annika Borg mött bland annat Barbro Westerholm för att tala om surrogatmammor – på gott och ont; Eskil Franck, Forum för levande historia, kommer i december under en bokafton att samtala med Humanisternas Christer Sturmark om sin bok *Giv mig, min son, ditt hjärta*. Mikael Mogren, Susanne Wigorts Yngveson, Göran Lambert och Jessica Schedvin har samtalat om religion för ateister med Ami Lönnroth utifrån en bok av Alain de Botton.

– Margit ville aldrig stagnera eller skapa ett mausoleum över sig själv. Hon var inte rädd för uppbrott och förändring. Hon flyttade själv många gånger, säger Michael Bjerkhagen, apropå att stiftelsen kanske tvingas från Sturegatan 54.

Direktor Michael Bjerkhagen är positiv, liksom alltid Margit Sahlin var.

Michael menar att han har förståelse för att stiftsadjunktstjänsten drogs in, med tanke på de omständigheter som då förelåg.

– Nu söker vi samarbetspartners och finansiering genom fonder, kanske en mecenat eller stiftelse som vill åta sig långsiktig finansiering, säger Michael Bjerkhagen, direktor på deltid sedan den 1 juli i år. Han har i åtta år varit biskopsadjunkt till Caroline Krook, och är nu kyrkoherde vid Kungliga hovstaterna.

Vill nå nya grupper genom nya medier

Fram till 1 juli 2014 finns ekonomi till hans tjänst.

Michael Bjerkhagen hoppas att tillsammans med flera olika aktörer, bland annat Stockholms stift, kunna utveckla ett nytt samarbete, då han uppfattar Stockholms biskop Eva Brunne som

Michael Bjerkhagen

mycket positiv till S:ta Katharinastiftelsens verksamhet. – Stiftelsens betydelse som mötesplats för samtal är oerhört viktig.

Jag skulle hoppas att Svenska kyrkan även på nationell nivå kunde stödja stiftelsen ekonomiskt.

Som ett led i detta vill ledningen utveckla forumet i sociala medier för att bredda samtalet, nå större och fler grupper, särskilt yngre. Samarbete med radio eller teve, särskilt Kunskapskanalen, eller inspelade samtal och föreläsningar som görs tillgängliga över nätet.

Elisabeth Enger

Vad betyder valet av Jackelén?

Kvinnoglöd har frågat några KviSk-medlemmar vad de tänker om att Antje Jackelén blir Sveriges första kvinnliga ärkebiskop.

Cecilia Hardestam,
Karlstad. KviSk-medlem i Karlstads stift. Redaktör för Kyrknytt i Karlstad, kommunikatör för Svenska kyrkan i Universitetskyrkan i Karlstad.

– Jättekul! Äntligen en kvinnlig ärkebiskop!

– Jag tror att Antje Jackelén kan formulera sitt budskap så att moderna människor kan ta till sig den kristna tron. Många av dagens människor tror att kyrkan står för en fundamentalistisk kristendom, det har jag märkt hos studenterna jag möter här på universitetet.

– Nu hoppas jag att det blir en sådan debatt inom kyrkan som det var på K G Hammars tid.

Madonnor visas i Stockholm

Madonnan är tema en tid framöver inom KviSSt, stiftsgruppen i Stockholm träffades hos konstnärinnan Lena Lervik som skulpterar madonnor, mytologiska mödrar och fruktbarhetsgudinnor.

Den 27 november blir det en specialvisning på Historiska muséet av medeltida kyrkokonst.

Temat fortsätter inom litteraturen, bocirkclar kommer att bildas för diskussion om böcker med madonnatema. Stockholmare tar gärna emot tips på lämpliga böcker!

Läs mer om stiftsgruppernas höstprogram på www.kvinnorisvenskakyrkan.se och länka vidare på Stiftsgrupper.

Karin Ågren,
Jönköping. Kontaktperson för Växjö stiftsgrupp, pensionerad lärare och lekman i kyrkan.

– Jag blev mycket glad att Antje Jackelén valdes till ärkebiskop! Jag tycker det var roligt att så många röstade på henne.

– Särskilt tycker jag om att Antje Jackelén klarar att förbinda trosfrågor med vetenskapliga landvinningar, och jag blir ledsen över att en del är kritiska mot hennes sätt att tala om tro.

– I den saken liknar hon Ester Lutteman som också hade den öppna synen mot vetenskapen.

Ester Lutteman fick sin kallelse att bli präst på 1920-talet – 1957 lämnade hon kyrkan i sin besvikelse över att den inte lät kvinnor bli präster. Året därpå, vid ett extra kyrkomöte, beslutade riksdagen att öppna ämbetet för kvinnor.

Tack till dig som betalt årets medlemsavgift!

Nya medlemmar hälsar vi varmt välkomna!

Sätt in 100 kr på bankgiro 422-3699. Glöm inte ange namn, adress samt eventuell e-postadress och födelseår.

Karin och Lena skriver remissvar på kyrkohandbok

Kvinnor i Svenska kyrkan har fått inbjudan att lämna remissvar på förslaget till ny kyrkohandbok.

Karin Hedner, tidigare styrelseledamot i KviSK, och Lena Sjöstrand, domkyrkokaplan i Lunds domkyrka, har fått styrelsens uppdrag att formulera ett förslag till

På gång

remissvar, som styrelsen kan ta ställning till och besluta om.

Många församlingar har arbetat efter förslaget till ny kyrkohandbok på prov, och deras remissvar kommer förstas att handla om positiva och negativa erfarenheter av detta.

KviSks remissvar måste bli av ett annat slag. Vi kommer främst att ta upp förslaget ur ett kvinnoperspektiv. Sådant som ett inkluderande språk, val av bilder och metaforer, tillvaratagande av kvinnors erfarenheter i gudstjänstliv och samhälle kommer då att vara intressanta.

Alla medlemmar i KviSk är välkomna att skicka sina synpunkter på vad som är viktigt att ta upp i vårt remissvar. Det är viktigt att vi får så många synpunkter som möjligt från våra medlemmar!

Karin Hedner

Maila dina förslag och tankar kring förslaget till ny kyrkohandbok till karin.hedner@gmail.com senast den 1 december!

Förslaget till kyrkohandbok kan laddas ner från Svenska kyrkans hemsida. Sök kyrkohandbok

Vem nomineras till ditt församlingsråd?

Hur många kvinnor tar plats i de nya församlingsråden?

Under hösten har många församlingar inbjudit till öppna nomineringsmöten för att föreslå vilka som ska ingå i de nya församlingsråd som införs vid nyår.

Har nomineringsmötet ännu inte hållits i din församling - se till att du går dit och påverkar!

Den 1 januari sker en omorganisation

i många av Svenska kyrkans församlingar. Alla kyrkliga samfälligheter upphör och ombildas till pastorat. De församlingar som ingår i flerförsamlingspastorat får ett församlingsråd i stället för kyrkoråd. Ett kyrkoråd och ett kyrkofullmäktige finns för hela pastoratet.

På gång

Församlingsrådet ska minst ansvara för gudstjänstlivets utformning och utveckling tillsammans med kyrkoherden.

Kyrkorådet kan också delegera andra uppgifter till församlingsrådet, till exempel ekonomiskt ansvar.

Vid höstens möten nomineras personer som man vill ska ingå i församlingsrådet. Alla kyrkomedlemmar 16 år och äldre har rätt att nominera kandidater. Alla församlingar över 18 år kan nomineras.

Det är pastoratets kyrkofullmäktige som utser församlingsråden utifrån dessa nomineringar.

Endast Göteborgs kyrkliga samfällighet kvarstår för en övergångsperiod till och med 2017.